EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.6.5.
COM(2013) 345 final

2013/0190 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az euró Lettország általi, 2014. január 1-jén történő bevezetéséről

INDOKOLÁS

1. CONTEXT OF THE PROPOSAL

A Tanács 1998. május 3-i határozata szerint Belgium, Németország, Írország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Ausztria, Portugália és Finnország teljesítette az euró 1999. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. Dánia és az Egyesült Királyság élt kivülmaradási jogával, ezért a Tanács értékelésüket nem végezte el. Görögország és Svédország esetében a Tanács eltérést alkalmazott. A Tanács 2000. június 19-i határozata szerint Görögország teljesítette a szükséges feltételeket ahhoz, hogy 2001. január 1-jén bevezesse az eurót. Az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott országok (a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia) a vonatkozó csatlakozási okmány 4. cikkével összhangban eltéréssel rendelkező tagállamokká váltak. A Tanács 2006. július 11-i határozata szerint Szlovénia teljesítette a szükséges feltételeket ahhoz, hogy 2007. január 1-jén bevezesse az eurót. Az Európai Unióhoz 2007. január 1-jén csatlakozott Bulgária és Románia a vonatkozó csatlakozási okmány 5. cikkével összhangban eltéréssel rendelkező tagállammá vált. A Tanács 2007. július 10-i határozata szerint Ciprus és Málta teljesítette a szükséges feltételeket ahhoz, hogy 2008. január 1-jén bevezesse az eurót. A Tanács 2008. július 8-i határozata szerint Szlovákia teljesítette a szükséges feltételeket ahhoz, hogy 2009. január 1-jén bevezesse az eurót. A Tanács 2010. július 13-i határozata szerint Észtország teljesítette a szükséges feltételeket ahhoz, hogy 2011. január 1-jén bevezesse az eurót. Horvátország 2013. július 1-jén csatlakozik az Európai Unióhoz és a csatlakozási okmány 5. cikkével összhangban eltéréssel rendelkező tagállammá válik.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) 140. cikkének (1) bekezdése szerint a Bizottság és az Európai Központi Bank legalább kétévente egyszer, illetve valamely eltéréssel rendelkező tagállam kérelmére jelentést tesz a Tanácsnak az eltéréssel rendelkező tagállamok által a gazdasági és monetáris unió megvalósítására vonatkozó kötelezettségeik teljesítésében megtett előrehaladásról. A saját és az EKB jelentése alapján és a Szerződés 140. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban a Bizottság javaslatot terjeszthet elő a Tanácsnak egy olyan tanácsi határozatra vonatkozóan, amellyel a szükséges feltételeket teljesítő tagállamok esetében megszüntetik az eltérést.

A Bizottság és az EKB előző szokásos konvergenciajelentéseit 2012 májusában fogadták el. Lettország 2013. március 5-én a konvergencia újabb értékelése iránti kérelmet nyújtott be azzal a céllal, hogy az eltérés hatályon kívül helyezése esetén 2014. január 1-jén bevezesse az eurót. E kérelem nyomán a Bizottság és az EKB elkészítette Lettország konvergenciajelentéseit.

A Lettországra vonatkozó 2013. évi bizottsági konvergenciajelentést a biztosi testület 2013. június 5-én fogadta el. Az EKB június 3-án fogadta el jelentését. A jelentésekben többek között azt vizsgálják, hogy Lettország nemzeti jogszabályai, ezen belül a nemzeti központi bank alapokmánya, összeegyeztethetők-e a Szerződés 130. és 131. cikkével és a KBER és az EKB alapokmányával. A jelentésekben továbbá vizsgálják a fenntartható konvergencia magas fokának elérését, hivatkozva a konvergenciakritériumok teljesítésére és figyelembe véve számos más, a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének utolsó albekezdésében előírt tényezőt.

Konvergenciajelentésében a Bizottság megállapítja, hogy Lettország teljesíti az euró bevezetésének feltételeit.

A saját és az EKB jelentése alapján a Bizottság elfogadta a csatolt tanácsi határozatjavaslatot, amely Lettország esetében 2014. január 1-jei hatállyal megszünteti az eltérést.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK EREDMÉNYEI ÉS A HATÁSVIZSGÁLAT

A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság, valamint az ECOFIN/eurócsoport keretein belül különböző témákhoz kapcsolódóan rendszeresen sor kerül megbeszélésekre a tagállamokkal az előttük álló gazdaságpolitikai kihívásokról. Ezek a megbeszélések kiterjednek az olyan kérdések (többek között az árfolyam-politikák) nem hivatalos megvitatására, amelyek kifejezetten az euróövezetbe való lehetséges belépésre történő felkészülésre vonatkoznak. A szakemberekkel és más érdekelt csoportokkal folytatott párbeszédre konferenciák és szemináriumok keretein belül, valamint eseti alapon kerül sor.

Az euróövezet és a tagállamok gazdasági fejlődésének értékelése a gazdaságpolitikai koordináció és felügyelet különböző eljárásainak keretén belül (különösen a Szerződés 121. cikke alapján), valamint az országspecifikus és a teljes övezetre vonatkozó fejlemények rendszeres bizottsági nyomon követésével és elemzésével összefüggésben történik (beleértve az előrejelzéseket, rendszeres kiadványsorozatokat, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság, valamint az ECOFIN/eurócsoport számára nyújtott információkat). Az arányosság elvével, valamint a múltban követett gyakorlattal összhangban a Bizottság nem tesz javaslatot hivatalos hatásvizsgálat elkészítésére.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

3.1. Jogalap

E javaslat jogalapjául a Szerződés 140. cikkének (2) bekezdése szolgál, amely megállapítja az euró bevezetéséről és az érintett tagállamokra vonatkozó eltérések megszüntetéséről szóló tanácsi határozathoz kapcsolódó eljárást.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt és az Európai Tanácsban folytatott vitát, valamint azon tagállamait képviselő tagjai minősített többséggel elfogadott ajánlásának kézhezvételét követően határoz, amelyeknek pénzneme az euró.

3.2. Szubszidiaritás és arányosság

A javaslat az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik, ezért a szubszidiaritás elve nem alkalmazható.

Ez a kezdeményezés nem lépi túl a célkitűzésének eléréséhez szükséges mértéket, ezért megfelel az arányosság elvének.

3.3. A jogi eszköz megválasztása

A Szerződés 140. cikkének (2) bekezdése alapján az egyetlen megfelelő jogi eszköz a határozat.

4. KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSOK

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai.

2013/0190 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az euró Lettország általi, 2014. január 1-jén történő bevezetéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 140. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Bizottság jelentésére[1],

tekintettel az Európai Központi Bank jelentésére[2],

tekintettel az Európai Parlament véleményére,

tekintettel az Európai Tanácsban folytatott vitára,

tekintettel a Tanács azon tagállamait képviselő tagjai minősített többséggel elfogadott ajánlására, amelyeknek pénzneme az euró,

mivel:

(1) 1999. január 1-jén életbe lépett a gazdasági és monetáris unió harmadik szakasza. Az állam-, illetve kormányfői összetételben ülésező Tanács 1998. május 3-i brüsszeli határozata[3] szerint Belgium, Németország, Írország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Ausztria, Portugália és Finnország teljesítette az euró 1999. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket.

(2) A Tanács 2000/427/EK határozata[4] szerint Görögország teljesítette az euró 2001. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2006/495/EK határozata[5] szerint Szlovénia teljesítette az euró 2007. január 1-jei bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2007/503/EK határozata[6] és 2007/504/EK határozata[7] szerint Ciprus és Málta teljesítette a szükséges feltételeket ahhoz, hogy 2008. január 1-jén bevezesse az eurót. A Tanács 2008/608/EK határozata[8] szerint Szlovákia teljesítette az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket. A Tanács 2010/416/EU határozata[9] szerint Észtország teljesítette az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket.

(3) Az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez (a továbbiakban: EK-Szerződés) csatolt, egyes Nagy Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságára vonatkozó

1
2
3 Az 1998/317/EK határozat (HL L 139., 1998.5.11., 30. o.).
4 HL L 167., 2000.7.7., 19. o.
5 HL L 195., 2006.7.15., 25. o.
6 HL L 186., 2007.7.18., 29. o.
7 HL L 186., 2007.7.18., 32. o.
8 HL L 195., 2008.7.24., 24. o.
9 HL L 196., 2010.7.28., 24. o.

rendelkezésekről szóló jegyzőkönyv (1) bekezdésének megfelelően az Egyesült Királyság bejelentette a Tanácsnak, hogy 1999. január 1-jén nem kíván a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszába lépni. Ezen a bejelentésen nem változtattak. Az EK-Szerződéshez csatolt, egyes Dániára vonatkozó rendelkezésekről szóló jegyzőkönyv (1) bekezdésének és az állam-, illetve kormányfők 1992. decemberi edinburgh-i határozatának megfelelően Dánia bejelentette a Tanácsnak, hogy nem vesz részt a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában. Dánia nem kérte, hogy indítsák meg az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) 140. cikkének (2) bekezdésében említett eljárást.

(4) Svédországra a 98/317/EK határozat alapján a Szerződés 139. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eltérés vonatkozik. A 2003. évi csatlakozási okmány[10] 4. cikkének megfelelően a Cseh Köztársaságra, Lettországra, Litvániára, Magyarországra és Lengyelországra a Szerződés 139. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eltérés vonatkozik. A 2005. évi csatlakozási okmány[11] 5. cikkének megfelelően Bulgáriára és Romániára a Szerződés 139. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eltérés vonatkozik. A csatlakozási okmány[12] 5. cikkének megfelelően Horvátországra a Szerződés 139. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eltérés vonatkozik.

(5) 1998. július 1-jén létrejött az Európai Központi Bank (EKB). Az Európai Monetáris Rendszert egy árfolyam-mechanizmus váltotta fel, amelynek bevezetését a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában az árfolyam-mechanizmus bevezetéséről szóló, 1997. június 16-i európai tanácsi állásfoglalás állapította meg[13]. A gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában bevezetésre kerülő árfolyam-mechanizmus (ERM II) eljárásait az EKB és az euróövezeten kívüli tagállamok nemzeti központi bankjai között létrejött, a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában az árfolyam-mechanizmus működési eljárásainak meghatározásáról szóló 2006. március 16-i megállapodás határozta meg[14].

(6) A Szerződés 140. cikkének (2) bekezdése megállapítja az érintett tagállamokra vonatkozó eltérések megszüntetésének eljárásait. A Bizottság és az EKB legalább kétévente egyszer, illetve valamely eltéréssel rendelkező tagállam kérelmére jelentést tesz a Tanácsnak a Szerződés 140. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően. Lettország 2013. március 5-én a konvergencia értékelése iránti hivatalos kérelmet nyújtott be.

(7) A tagállamok nemzeti jogszabályait, ezen belül a nemzeti központi bankok alapokmányait szükség esetén úgy kell módosítani, hogy összeegyeztethetők legyenek a Szerződés 130. és 131. cikkével és a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányával (a továbbiakban: a KBER és az EKB alapokmánya). A Bizottság és az EKB jelentéseiben részletesen megvizsgálja, hogy Lettország jogszabályai összeegyeztethetők-e a Szerződés 130. és 131. cikkével, valamint a KBER és az EKB alapokmányával.

(8) A Szerződés 140. cikkében említett konvergenciakritériumokról szóló 13. jegyzőkönyv 1. cikke szerint a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdésében említett árstabilitási kritérium azt jelenti, hogy egy tagállam fenntartható

---

10 HL L 236., 2003.9.23., 33. o.
11 HL L 157., 2005.6.21., 203. o.
12 HL L 112., 2012.4.24., 21. o.
13 HL C 236., 1997.8.2., 5. o.
14 HL C 73., 2006.3.25., 21. o. A 2007. december 14-i megállapodással (HL C 319., 2007.12.29., 7. o.) módosított megállapodás.

árstabilitással és a vizsgálatot megelőző egyéves időszakon keresztül az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállam átlagos inflációs rátáját legfeljebb 1,5 százalékponttal meghaladó inflációs rátával rendelkezett. Az árstabilitási kritérium alkalmazásában az inflációt a harmonizált fogyasztói árindexekről szóló, 1995. október 23-i 2494/95/EK tanácsi rendeletben[15] meghatározott harmonizált fogyasztói árindex (HICP) segítségével határozzák meg. Az árstabilitási kritérium vizsgálatakor a tagállam inflációját az adott időszak 12 havi indexének számtani átlaga, valamint a megelőző időszak 12 havi indexének számtani átlaga közötti százalékos változásként mérik. A Bizottság és az EKB jelentéseiben használt referenciaérték kiszámításakor a három legjobb árstabilitási eredményt felmutató tagállam inflációs rátájának egyszerű számtani közepéhez 1,5 százalékpontot adtak hozzá. A 2013 áprilisát megelőző egyéves időszakban az inflációs referenciaérték 2,7 százalék volt, Svédországgal, Lettországgal és Írországgal, mint az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató három tagállammal számolva, amelyek inflációs rátája 0,8 százalék, 1,3 százalék és 1,6 százalék volt. Indokolt a legjobb teljesítményű országok közül kizárni azokat, amelyeknek az inflációs rátája nem tekinthető érdemi viszonyítási alapnak a többi tagállam számára. Ilyen, kiugró értékeket felmutató országokat korábban a 2004. és a 2010. évi konvergenciajelentésben azonosítottak. A jelenlegi helyzetben indokolt kizárni Görögországot a legjobban teljesítő országok közül, mivel inflációs rátája és profilja jelentős mértékben eltért az euróövezet átlagától, főként a komoly kiigazítási igényeket és a görög gazdaság rendkívüli helyzetét tükrözve, és bevonása jelentősen befolyásolná a referenciaértéket és így a kritérium méltányosságát[16].

(9) A 13. jegyzőkönyv 2. cikke szerint a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdésében említett állami költségvetési helyzetre vonatkozó kritérium azt jelenti, hogy a vizsgálat időpontjában a tagállam nem áll a Tanács által a túlzott hiány fennállásáról a Szerződés 126. cikke (6) bekezdésének értelmében hozott határozat hatálya alatt.

(10) A 13. jegyzőkönyv 3. cikke szerint a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésében említett, az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusában történő részvételre vonatkozó kritérium azt jelenti, hogy egy tagállam a vizsgálatot megelőző legalább két éven keresztül komoly feszültségek nélkül az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusa (ERM) által előírt normál ingadozási sávokon belül maradt. Így különösen azt, hogy ugyanezen időszak alatt a tagállam saját kezdeményezésére nem értékelte le valutájának bilaterális középárfolyamát az euróval szemben. 1999. január 1-je óta az árfolyam-kritérium teljesítését az ERM II keretében vizsgálják. A Bizottság és az EKB jelentéseiben e kritérium teljesítésének vizsgálatakor a 2013. május 16-át megelőző kétéves időszakot vette alapul.

(11) A 13. jegyzőkönyv 4. cikkének megfelelően a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének negyedik francia bekezdésében említett kamatokra vonatkozó konvergenciakritérium azt jelenti, hogy egy tagállam a vizsgálatot megelőző egyéves időszakon keresztül az árstabilitást illetően legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállam átlagos nominális hosszú távú kamatát legfeljebb két százalékponttal meghaladó kamattal

---

[15] HL L 257., 1995.10.27., 1. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 284., 2003.10.31., 1. o.), valamint az 596/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított rendelet.

[16] 2013 áprilisában Görögország 12 havi átlagos inflációs rátája 0,4 % volt, az euróövezeté pedig 2,2 %, és az előrejelzések szerint a kettő közötti különbség a következő hónapokban tovább növekszik.

rendelkezett. A kamatlábakra vonatkozó konvergenciakritériumok alkalmazásában a tízéves referencia-államkötvények összehasonlítható kamatlábait használták. A Bizottság és az EKB jelentéseiben a kamatláb-kritérium teljesülésének vizsgálatakor használt referenciaértéket úgy számították ki, hogy a három legjobb árstabilitási eredményt felmutató tagállam nominális hosszú távú kamatlábának egyszerű számtani közepéhez két százalékpontot adtak hozzá. Ennek alapján a 2013 áprilisát megelőző egyéves időszak referenciaértéke 5,5 százalék volt.

(12) A 13. jegyzőkönyv 5. cikkének megfelelően a konvergenciakritériumok teljesülésére vonatkozó jelenlegi vizsgálatban felhasznált adatokat a Bizottság biztosítja. E javaslat elkészítéséhez a Bizottság biztosította az adatokat. A költségvetési adatokat a Bizottság azt követően biztosította, hogy a tagállamok 2013. április 1-jéig jelentést készítettek az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló, 1993. november 22-i 3605/93/EK tanácsi rendeletnek[17] megfelelően.

(13) A Bizottság az általa és az EKB által benyújtott, a gazdasági és monetáris unió elérésével kapcsolatos kötelezettségek teljesítése során elért lettországi előrehaladásról szóló jelentések alapján az alábbi következtetésekre jutott:

(a) Lettország nemzeti jogszabályai, ezen belül a nemzeti központi bank alapokmánya összeegyeztethető a Szerződés 130. és 131. cikkével, valamint a KBER és az EKB alapokmányával.

(b) azzal kapcsolatban, hogy Lettország teljesítette-e a Szerződés 140. cikke (1) bekezdésének négy francia bekezdésében említett konvergenciakritériumokat, a következőket kell figyelembe venni:

– Lettország átlagos inflációs rátája a 2013 áprilisát megelőző egy évben 1,3 százalék volt, ami jóval a referenciaérték alatt van, és az valószínűleg a következő hónapokban sem haladja meg a referenciaértéket,

– Lettországban 2012 végére a költségvetési hiány hitelt érdemlően és tartósan csökkent a GDP 3 %-a alá; a Tanács a 2013/…/EU határozattal[18] a Bizottság ajánlása alapján hatályon kívül helyezte a Lettországban fennálló túlzott hiányról szóló 2009/591/EK határozatot.

– Lettország 2005. május 2. óta az ERM II tagja; az ERM II-be történő belépéskor a hatóságok egyoldalú kötelezettséget vállaltak arra, hogy a lat árfolyamát a középárfolyamhoz képest ±1 %-os lebegtetési sávban tartják. A jelen értékelést megelőző két évben a lat árfolyama nem tért el ±1 %-nál nagyobb mértékben a középárfolyamtól és nem alakult ki árfolyamfeszültség.

– Lettországban a 2013 áprilisát megelőző egy évben az átlagos hosszú távú kamatláb 3,8 százalék volt, ami a referenciaérték alatt van.

(c) a jogszabályok összeegyeztethetőségére és a konvergenciakritériumok teljesítésére vonatkozó értékelésre figyelemmel és az egyéb tényezőket is tekintetbe véve Lettország teljesíti az euró bevezetésére vonatkozó szükséges feltételeket,

[17] HL L 332., 1993.12.31., 7. o. A legutóbb a 2103/2005/EK bizottsági rendelettel (HL L 337., 2005.12.22., 1. o.) módosított rendelet.

[18]

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Lettország teljesíti az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket. A 2003. évi csatlakozási okmány 4. cikkében említett, Lettországra vonatkozó eltérés 2014. január 1-jei hatállyal megszűnik.

2. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

3. cikk

Ezt a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* kell kihirdetni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök